

Mickaël Brun-Arnaud

LESNÉ KNÍHKUPECTVO

Zatúlané spomienky Ferdinanda Krtka

Ilustrovala Sanoe

Mickaël Brun-Arnaud

LESNÉ KNÍHKUPECTVO

Zatúlané spomienky Ferdinanda Krtka

Ilustrovala Sanoe

Mickaël Brun-Arnaud
Lesné kníhkupectvo
Zatúlané spomienky Ferdinanda Krtka
Ilustrácie Sanoe

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Bambook
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 343. publikáciu.

Z francúzskeho originálu *Mémoires de la forêt – Les Souvenirs de Ferdinand Taupe*,
vydaného vydavateľstvom l'école des loisirs v roku 2022,
preložila do slovenčiny Diana Kendrová.
Jazyková redakcia Anetta Letková
Grafická úprava a sadzba Štefan Benci
Zodpovedná redaktorka Erika Hubčíková

Vydanie 1., 2025
Počet strán 288
Tlač TNM PRINT s.r.o.

Original title: *Mémoires de la forêt. Les souvenirs de Ferdinand Taupe.*
Text by Mickaël Brun-Arnaud and illustrations by Sanoe.
© 2022, l'école des loisirs, Paris

Slovak edition © GRADA Slovakia s.r.o., 2025
Translation © Diana Kendrová, 2025

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy
nesmie byť reprodukováná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.*

*Neoprávnené použitie tejto knihy bude **trestne stíhané**.*

*Automatizovaná analýza textov alebo údajov v zmysle článku 4 smernice
2019/790/EÚ a použitie tejto knihy na tréningovanie AI
sú **bez súhlasu nositeľa práv zakázané**.*

ISBN 978-80-8305-097-6 (ePub)
ISBN 978-80-8305-096-9 (pdf)
ISBN 978-80-8305-095-2 (print)

*Túto knihu venujem svojej prababke Anite.
Nie je na svete les, v ktorom by som si
na teba nespomenul.*

MESTO VO VZDUCHU

ČAJOVŇA

PEKNÁ KÔRA

CHLADNOMORIE

DUBOVEC

GEDEON

HORE KU HVIEZDAM

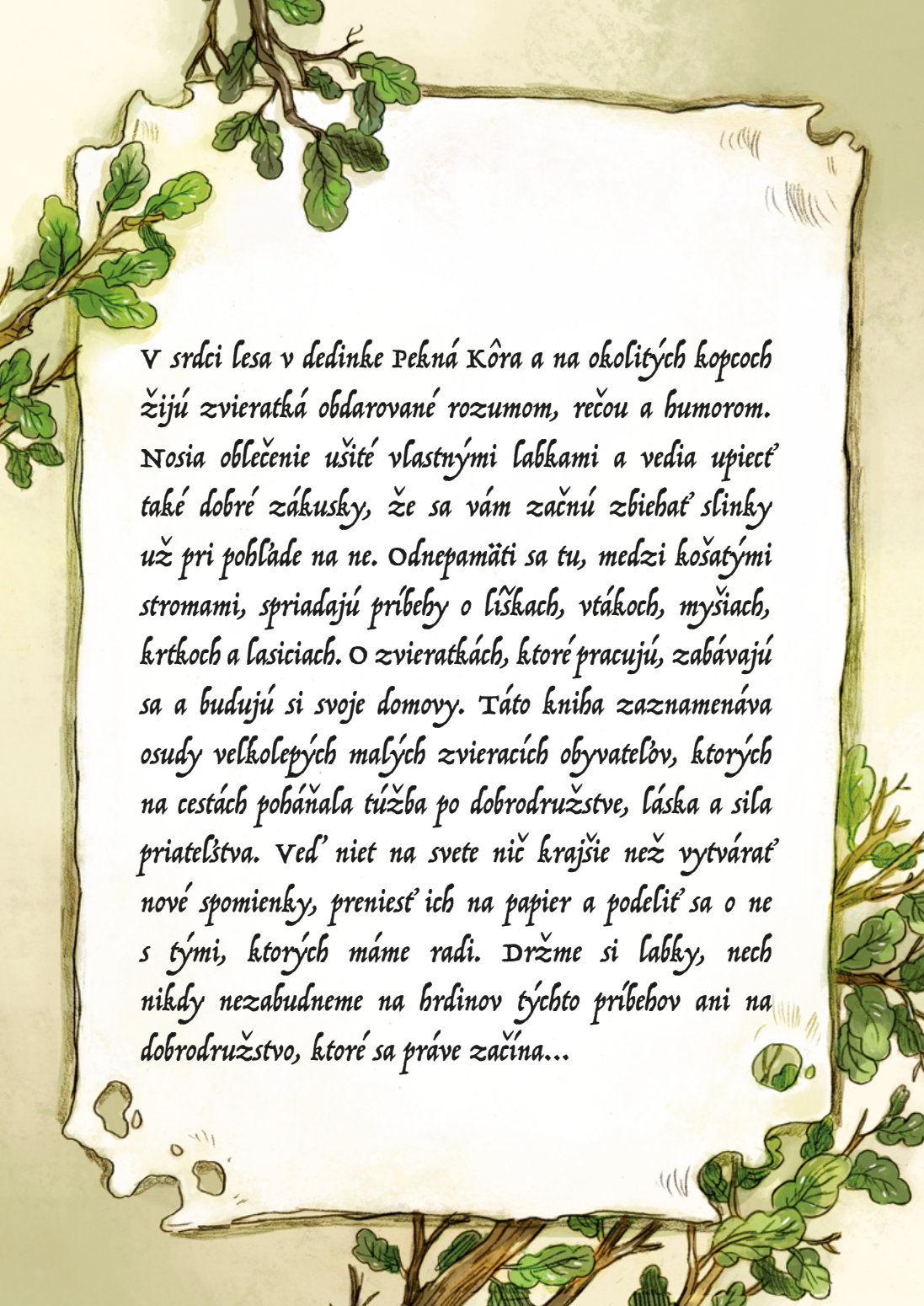
KRTKOVI
RODICA

KRTKOVSKÝ
TRH

ZÁTIŠIE
OPERENCOV

RDINANDOV
DOM

HLADKÝ KAMEŇ

V srdci lesa v dedinke Pekná Kôra a na okolitých kopcoch žijú zvieratká obdarované rozumom, rečou a humorom. Nosia oblečenie ušité vlastnými labkami a vedia upiecť také dobré zákusky, že sa vám začnú zbiehať slinky už pri pohľade na ne. Odne pamäti sa tu, medzi košatými stromami, spriadajú príbehy o liškách, vtákoch, myšiach, krtkoch a lasiciach. O zvieratkách, ktoré pracujú, zabávajú sa a budujú si svoje domovy. Táto kniha zaznamenáva osudy veľkolepých malých zvieracích obyvateľov, ktorých na cestách poháňala túžba po dobrodružstve, láska a sila priateľstva. Veď niet na svete nič krajšie než vytvárať nové spomienky, preniesť ich na papier a podeliť sa o ne s tými, ktorých máme radi. Držme si labky, nech nikdy nezabudneme na hrdinov týchto príbehov ani na dobrodružstvo, ktoré sa práve začína...

Kníhkupectvo v dedinke Pekná Kôra

Lišiak celý deň utieral prach, ktorý sa už príliš dlho hromadil na policiach. Kníhkupectvo v dedinke Pekná Kôra nebolo ako ostatné kníhkupectvá – každá kniha existovala iba v jednom exemplári, a preto musel lišiak dohliadať na to, aby boli knižky uskladnené v tých najlepších podmienkach. Archibald Lišiak bol síce svedomitý obchodník, no keď zdedíte malý obchod ukrytý v dutine stromu uprostred lesa, musíte rátať s tým, že príroda si vždy nájde spôsob, ako si presadiť svoje, a že

prach a zem sa dostanú aj tam, kde by ste to nečakali. Čo to len jeho pradedovi napadlo? Za pomoci vosku na leštenie od pani Edwiny Medvedovej, ktorý starostlivo uchovával v keramickom hrnčeku, lišiak dôkladne vyleštil každú drevenú poličku pripevnenú na dubovej stene, pričom sa snažil nepoškodiť lemy krásnych viazaných kníh, trpezlivo čakajúcich na svojho kupca. Poniektoré zväzky ležali na policiach obchodu už roky – kto vie, možno aj stáročia. Lišiakovi odkázal kníhkupectvo jeho otec, ktorý ho zasa zdedil po svojom otcovi, ktorý... už si vlastne ani nepamätal, po kom ho zdedil.

Sedel na najvyššom stupienku rebríka a s nadšením si prezeral kožené obálky, na ktorých sa zlatými písmenami leskli jednotlivé názvy kníh: *Záhada orieškového zlodeja* od Alexandra Veveříčku, *Ako pestovať mrkvu rýchlo a jednoducho* od Benoîta Králik, *1001 receptov s jablkami* od šéfkuchárky Mirílie Jablčkovéj... Obchodník si vybavil každého zo spisovateľov, ktorí mu nesmeli

priniesli svoje rukopisy v nádeji, že ich prijme do kníhkupectva, a potajomky dúfali, že ich aj predá. Nájst' každému zvieratku tú správnu knihu bola dôležitá úloha, obzvlášť keď bol k dispozícii len jeden exemplár z každého výtlačku. *Asi by som mal upratať častejšie*, pomyslel si zahanbene Archibald, keď cez drevené okienko prášil handru.

„Dávajte pozor, pán Lišiak. Som tu dole,“ zvolal jemný hlások spoza okna kníhkupectva. Po dvoch tichých kýchnutiach nasledovalo hlasné: „Hapčí!“ a zrazu pred oknom lietali strany knihy.

„Pomoc! Môj rukopis! Moje umelecké dielo!“ skríkol malý tvor.

Lišiak sa bez mihnutia oka zošmykol po reb-
ríku, prefrčal pomedzi pulty a vybehol von za
hlasom, ktorý, žiaľ, dobre poznal. Pod žiarivými
lúčmi zapadajúceho slnka sa korytnačka snažila
usporiadať popadané stránky rukopisu.

„Mohli by ste, prosím, dávať väčší pozor, pán
Lišiak? Vari sa netešíte na moju novú esej?“ ozva-
la sa korytnačka.

„Dobrý večer, pán Korytnačka. Veľmi ma to mrzí. Práve som upratoval a asi som sa na chvíľu zamyslel,“ ospravedlňoval sa lišiak, napoly pobavený, napoly skormútený.

„Radšej mi pomôžte všetko pozbierať, kým nepríde búrka,“ odvetila korytnačka.

Náhľivo zbierali stránky, až kým rukopis Fineasa Korytnačku opäť nenadobudol pôvodný tvar. Potom korytnačka, ako zvyčajne zvalená na pulte, predniesla predavačovi dobre nacvičenú reč, vysvetľujúc, že kníhkupectvo v Peknej Kôre nesmie prísť o takúto vzácnosť a že jej kniha si bezpochyby zaslúži čestné miesto na pulloch lišakovho obchodu.

„Viete,“ začal Fineas Korytnačka. „Moje dielo *Mám toho vyše panciera! Úvahy o duševnom preťažení odvážnej korytnačky* je výsledkom viacmessačnej práce a pevne verím, že si tu nájde svoje...“

„Samozrejme, pán Korytnačka,“ prerušil ho lišiak, prerývajúc rukopis ostrými pazúrami a pripravujúc si šnúрку, ktorou zopne stránky knihy.

„Mám preň miesto hneď vedľa vašich diel *Úvahy o prirýchlo sa rozvíjajúcej spoločnosti* a *Esej o upratovaní: keď sa váš domov stane príťažou, ktorá vám bráni napredovať*. Čo na to hovoríte?“

Fineas Korytnačka prikývol. To, že obchodník poznal názvy jeho diel, mu zjavne polichotilo. Potom si upravil motýlika a okuliare, ktoré mu na spánkoch držali len pomocou dvoch kúskov lepiacej pásky.

„Ešte si ich nikto nekúpil? Dúfal som, že za ten čas niekomu padnú do oka,“ čudoval sa Fineas. „Keď už sme pri tom, ste si istý, že sú moje knihy uložené na vhodnom mieste? Sú dostatočne na očiach? Niežeby som chcel spochybniť vaše obchodnícke zručnosti, ale rád by som vám navrhol pár riešení, ako zlepšiť rozloženie vášho kníhkupectva, a určite...“

Archibald bol taký pohltený dlhým zoznamom poznámok, ktoré pán Korytnačka vymenovával nahlas, až si nevšimol, že do obchodu zavítalo nové zvieratko. Nestihol ani zazrieť, či to bol samec, alebo

samica, hlodavec, alebo ježko. Cudziniec sa ani len nepristavil pri majiteľovi obchodu, len ich zdvorilo pozdravil strohým: „Dobrý večer, páni“ a rovno zamieril k regálom s knihami. Pomaly sa prechádzal medzi pultmi, ťahajúc za sebou svoj kožuch, šupiny alebo možno perie, posúvajúc sa od jednej knihy k druhej, od stojanu k stojanu, až konečne našiel, čo hľadal – teda pravdepodobne. Mechanicky a bez toho, aby sa pozastavil nad tým, koho obsluhuje, lišiak vyúčtoval záhadného zákazníka, myšlienkami ponorený v nekonečnej reči Fineasa Korytnačku o tom, ako by mali byť jeho knihy vystavené na hlavnom pulte alebo rovno vo výklade, aby ich každý videl.

„Tri oriešky, prosím,“ povedal kníhkupec. Zabalil knihu do papierového vrecúška a ani sa len nepozrel na to, aký titul práve predal.

Keď sa chcel zákazníkovi poďakovať a vrátiť mu štvrtý oriešok, ktorý omylom nechal na pulte, po zvierati už nebolo ani chýru, ani slychu. Veľké hodiny na zadnej stene práve odbili ôsmu, čo pre pána Lišiaka znamenalo, že konečne môže zavrieť

obchod a rozlúčiť sa s pánom Korytnačkom a jeho nekonečnými poznámkami o vedení svojho vlastného obchodu.

„Veľmi pekne vám ďakujem, pán Korytnačka. Všetko, čo ste mi povedali, beriem na vedomie. Ak dovoľíte,“ povedal kníhkupec, jemne postrkujúc korytnačku k dverám a zamykajúc za ňou dvere na tri zámky, „mám ešte kopu práce!“

„Ale nenechal som vám papier s poznámkami,“ zakričal Fineas cez dvere, poskakujúc, aby ho lišiak zazrel cez sklenené okienko.

„Nemajte obavy, mám pamäť ako slon,“ ubezpečil ho lišiak. Rýchlo zatiahol závesy a v sekunde sfúkol sviečky na lustri.

Lišiak bol nesmierne unavený z upratovania a nekonečného monológu korytnačky, a tak neštrácal čas. Rýchlo zviazal Fineasov rukopis do elegantnej obálky z jemnej hubovej kože a starostlivo na ňu vyryl pompézny názov, ktorý si zvolil sám autor. Hotovú knihu najprv položil na policu medzi ostatné eseje korytnačky, ktoré neraz poba-

vilí jeho zákazníkovi svojími prehnanými názvy. Nakonec si to však rozmyslel a vzal rukopis so sebou do izby. Dobrý kníhkupec predsa prečíta každú knihu, ktorú zviaže – je to vec cti a logiky! *Ach, pulty moje drahé*, pomyslel si, keď kráčal tichým, prázdny obchodom. V mysli sa vrátil do dňa, keď prvýkrát vstúpil do kníhkupectva. Bol ešte malý lišák, ktorý držal otca za ruku svojou malou labkou. Vtedy mu police pripadali obrovské, akoby sa na nich ukrývali tisíce, ba milióny kníh. Už v tej chvíli vedel, že raz tento obchod prevezme a stane sa najlepším kníhkupcom v celom lese. V tú noc, schúlený pod mäkkou károvanou dekou, po tom, čo si vychutnal teplú krémovú tekvicovú polievku s dubákmi a krutónmi, však premýšľal, aké by to bolo zažiť dobrodružstvo. Niečo malé, nič bláznivé – lišky sú predsa chytré a rozvážne stvorenia. Ale keby len našiel odvahu! Keď lišák zaspával s knihou Fineasa Korytnačku, pevne zovretou v labách, nemal ani potuchy, že jeho nečakané dobrodružstvo sa už začalo...

Pán Krtko

Osudné stretnutie s pánom Krtkom sa odohralo na druhý deň ráno. Archibald sedel v kuchyni a natieral si krajec chleba maslom z repky. Potom naň pridal štipku soli a štedrú nádielku kakaového prášku. Vtom z nástenných hodín vyletela kukučka.

Práve odbilo desať hodín, je čas otvoriť obchod, pomyslel si Archibald a zaviazal si modrozelenú zásteru tesne nad chvostom. *Som zvedavý, kto dnes zavíta do môjho obchodu ako prvý.*

Lišiak nastavoval stojan s nápisom *Kníhkupectvo u Lišiakovcov*, ktorý prednedávnom ošetril a skrášlil pán Bobor. Zrazu za chrbtom začul, ako sa ktosi opakovane ospravedlňuje a snaží sa prebojovať cez dav zvieratiek, odstrkujúc každého, kto mu stojí v ceste.

„Ups. Prepáčte. Ospravedlňujem sa vám. Ach, prepáčte. Prijmite moje ospravedlnenie. Ospravedlňte ma, veď viete, čo sa o nás hovorí... Prepáčte mi, drahá pani. Ach, to je len strom. Dobrý deň, pane. Veľmi rád vás spoznávam...“

Pobavený Archibald sa rozhliadal po dave a hľadal nemotorné stvorenie, ktoré spôsobovalo ten rozruch. O chvíľu zazrel pod dubmi malého cicavca, ktorý práve padal do hlohových kríkov. Keď sa z nich konečne vymotal a narovnal, Archibald okamžite spoznal pána Krtka. Prezradili ho polovičná škrupina orecha na chrbte a obrovské krivé okuliare. Pán Krtko bol verným zákazníkom už za čias, keď bol Archibald ešte len malým lišiakom a obchod viedol jeho otec. Starý Ferdinand Krtko bol odjakživa roztržitý. Pri každej návšteve kníh-

kupectva svojou ťarbavou chôdzou pravidelne zhadzoval stojany s knihami a pohľadnicami. Neurobil to naschvál, nechcel nikomu ublížiť ani nič poškodiť – bol len veľmi starý, slabozraký a jeho pamäť už nefungovala tak ako kedysi... Niekedy si kúpil knihu a nechal ju na pulte. Inokedy si zabudol dáždňík a vrátil sa domov úplne premočený, s dažďovými kvapkami stekajúcimi po hrubých sklách jeho okuliarov. Raz si dokonca pomýlil Archibaldov hrnček horúcej čokolády s penovými cukríkmi s vlastným a bez váhania sa napil, presvedčený, že je vo svojej obývačke – obutý v galošoch, ktoré nosil vždy a všade.

„Dobré ráno, pán Krtko,“ pozdravil ho lišiak.
„Ako sa dnes máte?“

„Pán Lišiak, priateľu, ste to vy?“ zvolal radostne krtko. Rýchlo si narovnal okuliare a potiahol traky nohavíc, ktoré mal vytiahnuté tak vysoko, že sa v nich očividne necítil pohodlne.

„Áno. Som to ja, Ferdinand. Hľadáte niečo nové na čítanie?“ spýtal sa lišiak.

„Ach, pán Lišiak, ani si neviete predstaviť, aký som rád, že vás vidím,“ povzdychol si Ferdinand Krtko a veselo vykročil vpred. No sotva spravil pár krokov, stará palica mu vykĺzla z rúk, potkol sa a s buchotom spadol na zem. To je teda nešikovník! Lišiak k nemu rýchlo pribehol a pomohol mu vstať. Krtko, stále natiahnutý na zemi a s očami vlhkými od dojatia, k nemu vystrel labky.

„Ach, pán Lišiak, môj drahý priateľ. Ani si neviete predstaviť, aký som rád, že vás vidím,“ zvolal pán Krtko.

„Ale, Ferdinand, práve sme sa zvitáli,“ odvetil lišiak a pomohol odvážnemu krtkovi postaviť sa na nohy. „Podťe dnu. Pripravím vám horúcu čokoládu s penovými cukríkmi.“

Krtko nasledoval kníhkupca svojou typickou ťarbavou chôdzou sprevádzanou hojdaním bokov a výkrikmi ako „au!“, „do slivky!“ a „môj ty orech!“. Ako sa hovorí, staroba – choroba. Na chrbte mu hrkala a škrípala orechová škrupina, zatiaľ čo pa-

licou narážal do lavičiek, smetných košov a lúč. Ding! Bang! Zing! Bong!

Keď sa krtko usadil vo veľkom červenom kresle pri výklade, Archibald položil dve šálky horúcej čokolády s penovými cukríkmi na stôl z okrúhlych polienok.

„Tak, priateľu, čo vás sem privádza?“ spýtal sa Archibald.

„Och, áno, takmer som zabudol! Je to mimoriadne naliehavé!“ zvolal Ferdinand a tak prudko vyskočil z kresla, že takmer prevrátil svoju šálku s čokoládou. „Kde to len môže byť? Kde som to naposledy videl?“ zamrmľal si popod nos.

Archibald, ktorý strávil celý predošlý deň usporadúvaním svojej knižnice, teraz len s hrôzou sledoval, ako sa krtko divoko prehrabuje regálmi a zhadzuje z políc jednu knihu za druhou. Knižky padali na zem ako lavína, preto musel zasiahnúť. Bez rozmýšľania sa rozbehol za ním a snažil sa chytať knihy, ktoré vyskakovali z políc ako blchy z chrbta jeho strýka Barnabáša.

Po jeho starostlivom tematickom usporiadaní kníh už krátko nato nebolo ani pamiatky: kuchárske recepty sa teraz ocitli vedľa *Kriminálnych prípadov detektíva Rypáka* od Simona Prasiatka. Hotová pohroma!

„Čo hľadáte, Ferdinand? Nechajte ma pomôcť vám skôr, ako nás všetky tie knihy zavalia,“ naliehal lišiak.

Krtko bol však taký rozrušený, že ho vôbec nevnímal.

„Bol som si na sto percent istý, že je tu. Do jablka! Žeby mi už neslúžila pamäť? Akože sa volám Ferdinand Krtko, tú knihu nájdem, nech to stojí, čo to stojí!“ zaprisahával sa krtko.

V kníhkupectve nastal chaos. Do obchodu vošla Laurička Lasičková. Sotva prekročila prah dverí, o vlások sa vyhla *Slovníku priaznivcov zimného spánku* od Františka Medveďa, ktorý letel cez celý obchod. Vylakaná lasica si len povzdychla a rozhodla sa, že návštevu kníhkupectva odloží na vhodnejší čas.

„Ferdinand, prosím vás, povedzte mi, čo hľadáte. Tak to pôjde oveľa rýchlejšie,“ zúfalo prosil Archibald, skrytý za obrovským štósom kníh, ktoré sa mu podarilo zachrániť pred pádom.

„Hľadám svoju knihu. Bola odložená presne tu. Potrebujem ju, a to hneď!“ odvrkol krtko.

„Vašu knihu? Akú knihu máte na mysli?“ začu-
doval sa lišiak.

Krtko nič nepočul. Neúnavne prehľadával
prázdne police ako námorník pátrajúci po strate-
nom ostrove. Po záhadnej knihe však nebolo ani
stopy – akoby sa prepadla pod zem. Ferdinand
Krtko sa pod tiažou orechovej škrupiny zakolísal
a takmer sa prevrátil dozadu. V poslednej chvíli
ho zachytil pán Lišiak. Keď zbadal, že jeho pria-
teľ stráca rovnováhu, bez váhania odhodil knihy
na najbližší stôl a rozbehol sa mu na pomoc. Vy-
strašený krtko, schúlený v kníhkupcovom náručí,
sa rozplakal. Slzy mu stekali po srsti, ktorá akoby
vpíjala celý jeho nekonečný smútok. Zdalo sa, že
svet na okamih stratil všetky svoje farby.

„No tak, priateľu,“ utešoval ho Archibald. Po-
tom ho opatrne usadil do kresla a podal mu šálku
horúcej čokolády s penovými cukríkmi. „Povedz-
te mi, čo sa vám prihodilo?“

„Týždne hľadám svoju knihu,“ vzlykal Ferdi-
nand. „Bol som už úplne zúfalý. Ale potom mi na-

padlo, že by mohla byť tu – vo vašom obchode, na tamtej polici pri autobiografiách. No nie je tam,“ vysvetľoval, utierajúc si slzy do károvanej servítky, ktorú vytiahol z vrečka.

„Vašu knihu? U mňa? Ani raz ste mi nespomenuli, že ste niečo napísali,“ začudoval sa Archibald.

„Áno, napísal. Už dávno,“ odvetil krtko. „Ak si dobre pamätám, dal som ju vášmu otcovi alebo dokonca dedovi. Boli to memoáre – spomienková kniha. Nazval som ju *Príbehy spod zeme*. Hovorí vám to niečo?“

Lišiakov pohľad spočinul na smutnom priateľovi a zrazu si spomenul.

Kniha so zeleným koženým obalom. Štyri orechy namiesto troch. Chlpy, šupiny, možno perie. A ten nekonečný monológ Fineasa Korytnačku.

Do jablka! Bola to tá kniha, ktorú včera predal!